

УДК 657.25:339.146.2

Ревизюк І.М.,

Калюга Є.В., д.е.н. професор

Національний університет біоресурсів та
природокористування України

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

Розглянуто питання необхідного обмеження щодо обліку розрахунків готівкою, запровадження здачі реєстру документів до сплати та удосконалення методики складання звіту.

Ключові слова: постачальники, готівкові і безготівкові розрахунки, прямий і непрямий метод.

Revyzyuk I., Kalyuha E.

IMPROVEMENT OF ACCOUNT PAYMENTS TO SUPPLIERS

The question of the necessary restrictions on cash payments accounting, introduction date register of documents for payment and improving the methods of preparation of the report.

Key words: suppliers, cash and non-cash payments, direct and indirect method.

Ревызюк И.М., Калюга Е.В.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА РАСЧЕТОВ С ПОСТАВЩИКАМИ

Рассмотрены вопросы необходимого ограничения по учету расчетов наличными, введение сдачи реестра документов к оплате и совершенствования методики составления отчета.

Ключевые слова: поставщики, наличные и безналичные расчеты, прямой и косвенный метод.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В умовах фінансово-господарської діяльності, кожне підприємство здійснює розрахунки з постачальниками. Криза платежів, яка є наслідком низького рівня договірної, розрахунково-платіжної, касової дисципліни ще раз переконує, що питання удосконалення системи

Ревизюк І.М., Калюга Є.В.

взаємовідносин і організації обліку розрахунків між підприємствами є актуальним.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання обліку розрахунків з постачальниками розглянуто зарубіжними і вітчизняними науковцями, зокрема: Бутинцем Ф.Ф., Огійчуком М.Ф., Петриком О.М., Зотовим В.В., Шапошнікотою О.М. та іншими.

Однак, враховуючи актуальність теми дослідження можемо зазначити що облік розрахунків з постачальниками не достатньо досліджений в сучасних наукових джерелах.

Залишаються такі питання які потребують подальшого дослідження, зокрема обмежень щодо обліку розрахунків готівкою, групування первинних документів для сплати форм реєстру первинних документів, удосконалення методики складання звіту.

Цілі статті Мета дослідження полягає у покращенні розрахункової дисципліни, а також у пошуку раціональних напрямків удосконалення обліку розрахунків з постачальниками.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Облік розрахунків з постачальниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина грошових надходжень підприємств.

Правові засади ведення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками регламентується П(С)БО 11 «Зобов'язання»[1], а технологія обробки облікової інформації залежить від обраної на підприємстві форми бухгалтерського обліку.

Зростанню безготівкових розрахунків, збільшення надходження фінансових ресурсів суб'єктів національної економіки в банківську систему та підвищення ліквідності банків, сприяло прийняття постанови Національним Банком 6 червня 2013 року прийнято «Про встановлення граничної суми розмірів готівки» (набула чинності 1 вересня 2013 року). Згідно з вимогами зазначеними в цій постанові, гранична сума розрахунків готівкою протягом одного дня між підприємствами і постачальником не повинна перевищувати 150 000 гривень. [2] Прийняття цієї постанови значно посилить державний контроль над здійсненням грошових розрахунків кожного підприємства. Як результат — питома кількість так званих «тіньових» грошових потоків значно скоротиться. Крім того, зазначені заходи забезпечать додаткові вливання коштів у кредитно-фінансову систему держави.

Розрахунки з постачальниками здійснюються в готівковій формі через касу, якщо сума розрахунку між підприємством і постачальником не перевищує 150 000 грн. У тому разі якщо сума перевищуватиме гранично вказаному розміру, то розрахунки здійснюватимуться в безготівковій формі платіжною картою або через поточний рахунок підприємства.

Діяльність підприємства залежить від швидкості обороту капіталу, що визначається цілим комплексом економіко-організаційних заходів. Його частиною є розрахунки між суб'єктами господарської діяльності. Для дотримання діючих правил розрахунків слід запобігати їх простроченню, сприяти зменшенню кредиторської і дебіторської заборгованостей. Чим швидше здійснюється процес розрахунків, тим ефективніше працює економіка. Порядок і форми розрахунків з постачальниками визначаються господарськими договорами, внаслідок виконання яких у підприємства виникають поточні зобов'язання – кредиторська заборгованість.

Однією з відмінностей сучасної економіки України є активна участь юридичних осіб в зовнішньоекономічних операціях. Попри те, що такі відносини є, чинне українське законодавство містить низку норм, які покликані захистити публічний інтерес у таких приватноправових відносинах. Так при здійсненні розрахунків з іноземними партнерами, застосовується правило 90 днів [3]. Цим правилом затверджено, що іноземець повинен здійснити свої розрахунки протягом 90 днів. Якщо розрахунки були здійснені пізніше, в такому випадку нараховується пеня у виді 0,3 % від митної вартості не отриманих в певний термін товарів, робіт, послуг і прав на кожний день прострочення. Заборгованість постачальника-нерезидента та її погашення відображається так само, як і будь-якого вітчизняного постачальника, в Журналі № 3 і в "Відомості 3.3 аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядчиками", в іноземній, і в національній валюті.

З метою удосконалення розрахунків з постачальниками пропонує ввести документ – «Реєстр документів до сплати». Це дозволить контролювати кредиторську заборгованість за кожним рахунком постачальника та підрядника. Зведений «Реєстр документів до сплати» (табл.1) має інформацію про те, за що платить підприємство, які строки оплати та найголовніше - побачити залишок за кожним рахунком на кінець дня і накопичувальну інформацію на кінець місяця.

Фрагмент реєстру документів до сплати

№ п/п	Постачальник	Номер та дата рахунку до сплати.	Терміни оплат, дні	Сума оплати з ПДВ, грн.	С-до по рах. На кін. дня	С-до на рах накопичув. за місяць	Дата оплати
	Назва	сума нарах з ПДВ, грн.					
1							
2							
Разом							

Впровадження «Реєстру документів до сплати» дозволить спостерігати залишки на кінець дня по кожному рахунку, а надасть змогу контролювати кредиторську заборгованість за конкретним рахунком від постачальника. В реєстрі будуть вказані рахунки постачальників та терміни їх сплати ,а також кінцеве сальдо за кожним рахунком.

Підсумками діяльності будь-якого підприємства - складання звіту про рух грошових коштів з метою надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах та їх еквівалентах за звітний період. Вивчення зарубіжного досвіду свідчить про те, що у світовій практиці використовують два методи складання звіту про рух грошових коштів: прямий та непрямий. Прямий метод дозволяє робити припущення про ліквідність підприємства, детально розкриваючи рух засобів на його рахунках, але не показує взаємозв'язку отриманого фінансового результату і зміни розміру коштів. Для удосконалення цих недоліків застосовується непрямий метод аналізу, який дозволяє пояснити причину розбіжностей між прибутком і, наприклад, скороченням коштів за період. Інформацію про рух грошових коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності необхідно подавати

у звіті про рух грошових коштів лише прямим методом. [4]. Перевага непрямого методу порівняно з прямим полягає в наявності інформації про відмінності між сумами чистого прибутку і грошових коштів.

Застосування прямого методу складання звіту про рух грошових коштів базується на безпосередньому використанні даних з реєстрів бухгалтерського обліку щодо дебетових або кредитових оборотів грошових коштів за звітний період у кореспонденції з рахунками бухгалтерського обліку операцій, активів або зобов'язань.

Прямий та непрямий метод розкриття інформації про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності відрізняються між собою повнотою представлення даних про грошові потоки підприємства, вихідною інформацією, необхідною для розробки звітності, іншими параметрами.

При введенні змін можна запропонувати ввести скорочену форму Звіту про рух грошових коштів, для використання малими підприємствами (ф.№3м), яка повинна мати спрощений варіант. В основу форми №3м слід покласти прямий метод, який відображає рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Для малих підприємств прямий метод доцільніше використовувати через його невисоку трудомісткість та наявність необхідної аналітичної інформації про рух грошових коштів. Сутність прямого методу полягає в складанні потоку грошових коштів за даними бухгалтерського обліку, в першу чергу, Головної книги. При цьому методі поступово накопичуються надходження та витрачання грошових коштів за видами в розрізі видів діяльності (звичайної, надзвичайної, операційної, фінансової, інвестиційної) і в результаті отримуються дані про зміни залишку грошових коштів за певний період. До переваг даного методу слід віднести простоту та зрозумілість. Крім того, форми та таблиці складені за даним методом дають повну інформацію про динаміку, склад, структур, обсяги грошових потоків за певний період. Звіт складений за прямим методом дозволяє: визначити основні джерела формування та напрями витрачання грошових коштів; формувати інформацію щодо забезпеченості грошовими коштами для проведення розрахунків за поточними зобов'язаннями; встановити взаємозв'язок між обсягом реалізації продукції та грошовою виручкою за звітний період; виділити статті з найбільшим надходженням та витрачанням грошових коштів; використовувати інформацію звіту про рух грошових коштів для прогнозування грошових потоків.

Висновки. Отже, облік розрахунків з постачальниками потрібно

постійно удосконалювати, для більш доцільного і об'єктивного його ведення .

Підтримуючи введення «Реєстру документів до сплати» та внесення змін до форми Звіту про рух грошових коштів, вважаємо що при здійсненні вище сказаних умов система обліку певним чином покращиться.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання” [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
2. Правління НБУ Постанова від 06.06.2013 N 210 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 липня 2013 р. за N 1109/23641 Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою [Електронний ресурс].- Режим доступу: .
3. Постанова НБУ № 163 від 14.05.2013 р. “Про зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів і введення обов’язкового продажу надходжень в іноземній валюті”[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Сук Л. Облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками / Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – №17- С.2-7.